

Plats och tid: Hemvårdsförvaltningen, Södra vägen 5
2024-11-21, kl. 09.00-11.55

Beslutande: **För PRO**
Gun Yström, Kerstin Nilsson, Leif Gustavsson

För SPF
Ann-Margret Nilsson, Kerstin Uhrberg

För SKPF
Anna-Greta Bengtsson, Bo Måbrink

Förtroendevalda
Gun-Britt Löfdahl, Eva Manns

Ersättare: Per Meijer PRO, Marita Johansson PRO, Doris Sandberg PRO,
Kerstin Johansson SPF

Övriga: Filippa Dahlgren, Jeanette Hembring-Stjernström, Ewa Sjögren,
Marinette Urell, Claudia Håkansson, Ulla Johansson, Mimoza
Jashari, Bajram Ukici

Utses att justera: Gun Yström

Sekreterare: _____ Paragraf 116 - 123
Jeanette Hembring-Stjernström

Ordförande: _____
Gun-Britt Löfdahl

Justerande: _____
Gun Yström

§ 116

Mötets öppnande

Ordföranden Gun-Britt Löfdahl öppnade mötet och hälsade alla välkomna.

§ 117

Godkännande av dagordning.

Föreslagen dagordning för sammanträdet 2024-11-21 godkänns.

§ 118

Val av justerare

Gun Yström, PRO valdes till att justera dagens protokoll jämte ordförande Gun-Britt Löfdahl.

§ 119

Minskning av seniorrestauranger som hanteras av hemvårdsförvaltningens personal

Ulla Johansson, chef kvalitet och utveckling, Marinette Urell, verksamhetschef hemtjänsten och Claudia Håkansson, lokalplanerare informerar om förslag till minskning av seniorrestauranger som hanteras av hemvårdsförvaltningens personal.

Hemvårdsnämnden har i verksamhetsplan 2024 gett i uppdrag att utreda en minskning av antalet seniorrestauranger. Fokus i utredningen har varit effekt på personal, effekt på kund och även effekt på ekonomin.

Inom hemvårdsnämndens område finns 10 äldrelägenhetshus med tillhörande seniorrestauranger. I ett äldrelägenhetshus bor personer som är minst 75 år och i behov av god tillgänglighet. Den som bor i lägenheten har själv bedömt att den är i behov av en äldrelägenhet, där krävs alltså inget biståndsbeslut.

Tidigare fanns även Västersol som ett äldrelägenhetshus, men detta upphörde år 2022 då blockhyresavtalet sades upp.

Hemtjänstpersonal ombesörjer mathantering i fem av seniorrestaurangerna: Begonian i Getinge, Åled, Snöstorp, Mossen i Oskarström samt på Akvarellen.

I nuläget läggs resurser i restaurangerna tagna från hemtjänstarbetet, för att hantera ett mindre antal ätande gäster.

Det är en negativ trend på antal sålda portioner på dessa fem restauranger (idag ca 2-13 sålda portioner/dag och restaurang).

Tillvägagångssättet i utredningen har varit följande:

- referensgruppsmöte med berörda enhetschefer
- möten med ekonom på hemvårdsförvaltningen
- dialogmöte med måltidsservice
- synpunkter från utvecklingsledare inom kost och nutrition
- översyn hyreskontrakt och hyreskostnader
- omvärldsbevakning
- intervju med restaurangkunder

Omvärldsbevakning, halländska kommuner

Laholm: stängt ner sina seniorrestauranger

Hylte: seniorluncher på kommunens dagcentraler som bemannas av kostenheten

Falkenberg: seniorlunch på mötesplatser som bemannas av vårdpersonal. Det pågår en utredning kring dessa för översyn av hantering

Kungsbacka: seniorlunch på kommersiella restauranger som erbjuder rabatterat pris.

Varberg: seniorlunch på kommersiella restauranger som erbjuder rabatterat pris.

Analys effekt på personal

Genom att frigöra personal från ansvar i köket och matserveringen möjliggörs en renodling av deras yrkesroll då hemtjänstpersonalen istället kan utföra omvårdnadsarbete.

Hemtjänstpersonalen behöver vidare inte utbilda sig i livsmedelshygien samt upprätthålla strikta hygienregler gällande rengöring, varmhållning, smitta mm. Myndighetskrav och tillsyn hade även ingått, som är förknippade med arbetsinsats och kostnader.

Analys effekt på kund

För de besökande kunderna kommer måltidsmomentet att påverkas, då restaurangen stänger. Det kommer att innebära en förändring i deras dagliga rutiner, då de får lösa sin matsituation på annat sätt, utifrån behov, preferenser och möjligheter.

Inom hemvårdsförvaltningen finns möjligheten att besöka andra seniorrestauranger på övriga äldrelägenhetshus eller på äldreboenden. Kunden har även möjlighet att ansöka om matdistribution via biståndshandläggare, som ett alternativ.

Restaurangkunder värdesätter närheten till restauranger och betraktar måltiden som en betydelsefull social aktivitet. De uppskattar möjligheten att dagligen interagera med andra kunder. Hemvårdsförvaltningen kommer dock fortsatt att erbjuda sociala aktiviteter.

Kommunen har ett stort utbud som syftar till att bryta ofrivillig ensamhet och främja social samvaro. Äldre kan delta i allt från aktiviteter, kaffestunder till olika hobbygrupper och träningspass.

Analys effekt på ekonomin

Antal portioner som säljs i snitt per dag på de fem restaurangerna är få.

Snöstorps seniorrestaurang säljer i snitt 1,4 portioner per dag, till en sammantagen kostnad för hemvårdsförvaltningen av cirka 900 kronor per såld portion. På de fem äldrelägenhetshusen bemannas seniorrestaurangerna med hemtjänstpersonal som motsvarar totalt 19 timmar per dag. Detta motsvarar ca 3,5 årsarbetare och ca 2 mnkr totalt per år med 2023 års lön.

Frågan har ställts till serviceförvaltningen om att ta över driften av lunchservering, som tackade nej på grund av för få antal sålda portioner.

I nuläget har hemvårdsförvaltningen fem seniorrestauranger öppna dagligen för sammanlagt 45 kunder, vilket motsvarar 3% av förvaltningens serverade måltider.

	Måltidsservice			Hemvårdsförvaltningen					
	Antal port	Kalkyl måltids-service tim	Kostnad kr per år	Tim per dag	Tim per vecka	Tim per år	varav tim OBhelg	Kostnad kr per år	Totalt kr per port
Bemannad av hemtjänsten									
Akvarellen	10			3,0	21,0	1 092	6,0	316 327	164
Begonian	13			4,1	28,5	1 482	8,1	429 301	167
Mossen	12			3,5	24,5	1 274	7,0	369 048	161
Snöstorp	1,4			4,0	28,0	1 456	8,0	421 769	902
Åled	9			4,0	28,0	1 456	8,0	421 769	205
Totalt obemannade	45	0	-	19	130	6 760	37	1 958 214	

Västersol seniorrestaurang

Vidare föreslås hemvårdsnämnden att även besluta kring avveckling av seniorrestaurangen Västersol, som för närvarande bemannas av serviceförvaltningen. Bakgrunden till detta förslag är att Hemvårdsnämnden den 29 juni 2022 beslutade att säga upp blockhyresavtalet för äldrelägenheterna. Hyresgästerna som bor i husen sluter hyresavtal med fastighetsägaren, och står därmed inte i kommunens äldrelägenhetsskö. Halmstads kommun råder därmed inte över vilka som flyttar in. Västersol är inte längre ett äldrelägenhetshus, och trots att restaurangen är bemannad och tillgänglig, säljs endast cirka 11 portioner per dag. Detta låga antal sålda portioner, i kombination med att byggnaden inte längre fungerar som ett äldrelägenhetshus, understryker behovet av att ompröva verksamhetens fortsättning.

Förslaget till hemvårdsnämnden är att avveckla de fem seniorrestauranger som bemannas av hemvårdsförvaltningens personal samt även seniorrestaurangen på Västersol.

De som flyttar in på våra boenden idag är piggare och friskare vilket är en av anledningarna till att det är färre äldre som äter på seniorrestaurangerna. Förvaltningens behöver personalen till omvårdnadsarbetet. Mötesplatser och aktiviteter kommer att vara kvar i nuläget. Om seniorrestaurangerna läggs ner enligt förslaget så kan äldre äta på andra seniorrestauranger eller på äldreboenden. Det är likaprinzip för äldre som bor i vanligt boende i förhållande till ett äldrelägenhetshus.

Kommunala pensionärsrådet framför följande synpunkter:

- Konsekvensanalys i ytterområdena saknas. Det blir omständigare för äldre som bor på landsbygden att ta sig till något annat boende för att äta.
- De äldre tappar det spontana att gå och äta på en seniorrestaurang i jämförelse med matdistribution då maträtter måste beställas någon vecka i förväg. Ett annat alternativ för dessa äldre saknas.
- Förvaltningen sparar 2 mnkr men kostnaden läggs över på de äldre istället i form av kostnad för lokaltrafik och färdtjänst. Även miljöaspekten är en viktig del att beakta.
- Matsituationen på seniorrestaurangen är ett sätt för att minska ofrivillig ensamhet som försvinner om seniorrestauranger avvecklas.
- Ifrågasätter kvaliteten på maten avseende matdistribution i jämförelse med nylagad mat som serveras på seniorrestaurangerna.
- Kommunala pensionärsrådet saknar att de inte har varit delaktiga i utredningen och med i diskussionen på ett tidigare stadium.

§ 120

Subventioner av måltider

Mimoza Jashari, socialt ansvarig samordnare (SAS) informerar om förslag till förändring avseende subventioner av måltider.

- Subvention av måltider är en generell förmån som erbjuds målgruppen med syfte att främja hälsa, livskvalitet och meningsfull tillvaro.
- Hemvårdsförvaltningen subventionerar mellanskillnaden av portionspriset till måltidsservice.
- Hemvårdsförvaltningen subventionerar ca 16 000 portioner/månad.

Måltidspriset för invånare/kund

	Pris/portion Måltidsservice	Subvention	Pris för Invånare/kund
Matdistribution	73,56 kr	8,56 kr	65 kr
Kund med matdistribution vid enstaka besök på seniorrestaurang	88 kr	23 kr	65 kr
Seniorrestaurang 65 år-74år	88 kr	15 kr	73 kr
Seniorrestaurang 75 år och äldre	88 kr	23 kr	65 kr

Uppdrag

Hemvårdsnämnden har gett hemvårdsförvaltningen i uppdrag att utreda subvention av måltider för äldre utifrån två frågeställningar.

- Sänk subvention av måltider till samma nivå som matdistribution
- Ta bort all subvention på måltider.

Övriga halländska kommuner

- Halmstad är den kommun som erbjuder högst generell subvention och följs av Varberg.
- Övriga kommuner har ingen subvention av måltider på seniorrestauranger.
- Högst subvention har Hylte som följs av Falkenberg.
- Halmstad har lägst subvention men även lägst pris per portion.
- Varberg och Kungsbacka har inte verksamhet för matdistribution.
- Laholm har kvar verksamheten men subventionerar inte för portioner.

	Kund betalar	Subvention
Hylte	73 kr	18,53 kr
		33,38 Transport
Falkenberg	79 kr 9,50 kr dessert	10 kr
		11,50 dessert
Halmstad	65 kr	8,56
Laholm	74 kr 9,50 kr dessert	
Varberg	Har ej matdistribution	
Kungsbacka	Har ej matdistribution	

Utveckling av subvention

- Beräkning av matkostnader beslutas i kommunfullmäktige vilket innebär att hemvårdsnämnden enbart kan öka priset för måltider med 2% varje år.
- Måltidsservice sätter pris utifrån tillagningskostnader som påverkas av inflation och lönerevision.
- Ett resultat av detta är att måltidssubventionen ökar i otakt, då prisökning inte följer måltidsservice prissättning.

Bedömning

Subvention seniorrestauranger

- Utifrån ett ekonomiskt hållbarhetsperspektiv och framtida utmaningar är det viktigt att hemvårdsförvaltningen fokuserar på insatser som har störst positiv effekt för nämndens målgrupp.
- Subvention av måltider är en förmån som antas ha positiv effekt för målgruppen vilket därför bör fortsatt erbjudas.
- Forskning visar att många äldre idag är friskare och mer aktiva än tidigare.
- Risken för undernäring ökar först från 70 års ålder.
- Måltider på seniorrestauranger har även utan subvention ett förmånligt pris jämfört med länet.

Subvention matdistribution

Subvention av matdistribution bör avvecklas då priset för kund fortfarande kommer vara lägst i Halland. Den ökade matkostnaden kan innebära att hemtjänstkostnaden kostar mindre för kund eftersom det är individuellt beräknade avgifter.

Förslag till beslut till hemvårdsnämnden är:

- Höja åldern för den generella subventionen från 70 år
- Sänka subventionen för måltid på seniorrestaurang
- Ta bort subvention på matdistribution.

Ekonomiska effekter

Intäkterna beräknas uppgå till cirka 1,4 miljon kr/år.

Kommunala pensionärsrådet framför följande synpunkter:

- Det blir en stor och drastisk höjning för de äldre avseende måltider då det även är andra kostnader i samhället som ökar (mediciner, hyror, mat, el mm). Om det ska bli en höjning så får den vara max 5 kr/portion.
- Den sociala aspekten är viktig vid ett gemensamt måltidssammanhang och måste beaktas. Social samvaro kan utebli då många äldre sitter ensamma och äter i sina lägenheter.
- Om det är för hög kostnad för en måltid så är risken att de äldre gör sin egen mat som inte är tillräckligt näringsberikad och kvaliteten blir sämre.
- Det finns även stor risk för att restauranger får stänga ner om det blir ett mindre kundunderlag.
- Kommunala pensionärsrådet saknar att de inte har varit delaktiga i utredningen och med i diskussionen på ett tidigare stadium. Kommunala pensionärsrådet framför också att de inte har haft möjligheten att kunna diskutera förslaget med sina medlemmar i pensionärsföreningarna. Delaktighet tidigt i processen efterfrågas.
- Det är en jämställdhetsfråga då många kvinnor har en sämre pension.

§ 121

Utredning av framtida former för e-handel av dagligvaror i hemtjänsten

Bajram Ukici, koordinator för e-handel informerar om utredningen avseende framtida former för e-handel av dagligvaror i hemtjänsten.

Bakgrund

2020

Avtal med Söndrums Stormarknad AB (2020-10-02 – 2022-10-02)

2022

LOV –avtal med e-handelsbutiker (uppsägningstid 3 månader)

LOU-avtal Transportör. (2022-10-02 – 2025-10 -02)

2024

Uppdrag från hemvårdsnämnden att utreda framtida form för inköp av dagligvaror i hemtjänsten egenregi.

Nuläge

Kunden väljer att handla via e-handel eller i den närmaste geografiska butiken.

Trenden kring fördelning av inköp har varit liknande i procent sedan 2022, ca 60%

"Gröna" kunder - Klarar själv att ta emot leveransen av dagligvaror.

"Röda" kunder - Hemtjänster möter upp leveransen för kunder som har behov av stöd.

Anslutna enheter till LOV avtalet:

- ICA MAXI Flygstaden
- ICA MAXI Högsolan
- ICA Supermarket Vallås
- Stora Coop
- Coop Getinge

Utmaning med nuvarande form för e-handel

- Idag finns flera olika arbetssätt beroende på vilken leverantör kund väljer (Coop, ICA, fysiskt i butik).
- E-handelsbutiker kräver BankID/kundkort vid registrering och betalning. Detta genererar fysiska besök i butik och är tidskrävande vid uppstart för hemtjänstpersonal.
- Att få fler kunder att välja e-handel.
- Hemtjänstpersonal behöver hålla tiden vid leverans hos kund.

Omvärldsbevakning Halland

- Falkenberg, Varberg och Kungsbacka har en upphandlad leverantör.
- Falkenberg, Varberg och Kungsbacka har upphandlat hela kedjan. leverantör, transportör och att transportören packar upp kyl- och frysvaror.
- Falkenberg och Varberg har även upphandlat att chaufförerna använder digitala nycklar vid leveransen.

Nuläge

- Kunden väljer att handla via e-handel eller fysiskt i geografiskt närmsta butik.
- Ett LOV avtal med e-handelsbutiker, ett LOU avtal med transportör.

Framtid – Förslag till beslut

- Alla biståndsbeviljade inköp utförs via e-handel.
- LOU upphandling för en e-handelsbutik och transportör.

Kommunala pensionärsrådet framför följande synpunkter:

- De äldre kan känna sig tveksamma till att släppa in en okänd person i hemmet (chauffören). Om de äldre har hemtjänst så är den personalen känd för dem. Det är viktigt att det blir en kontinuitet avseende chauffören så att de äldre känner sig trygga.
- Kommunala pensionärsrådet ställer sig positiv till att det blir en förenklad process. Det är ett renodlat och tydligt förslag för e-handel utan Bank ID.

§ 122

Övriga frågor

Inga övriga frågor att ta upp.

§ 123

Avslut

Ordförande Gun-Britt Löfdahl tackar för dagens möte och förklarar mötet för avslutat. Nästa sammanträde är den 5 december 2024 kl. 09.00 – 12.00, Södra vägen 5, konferensrum Respekt.